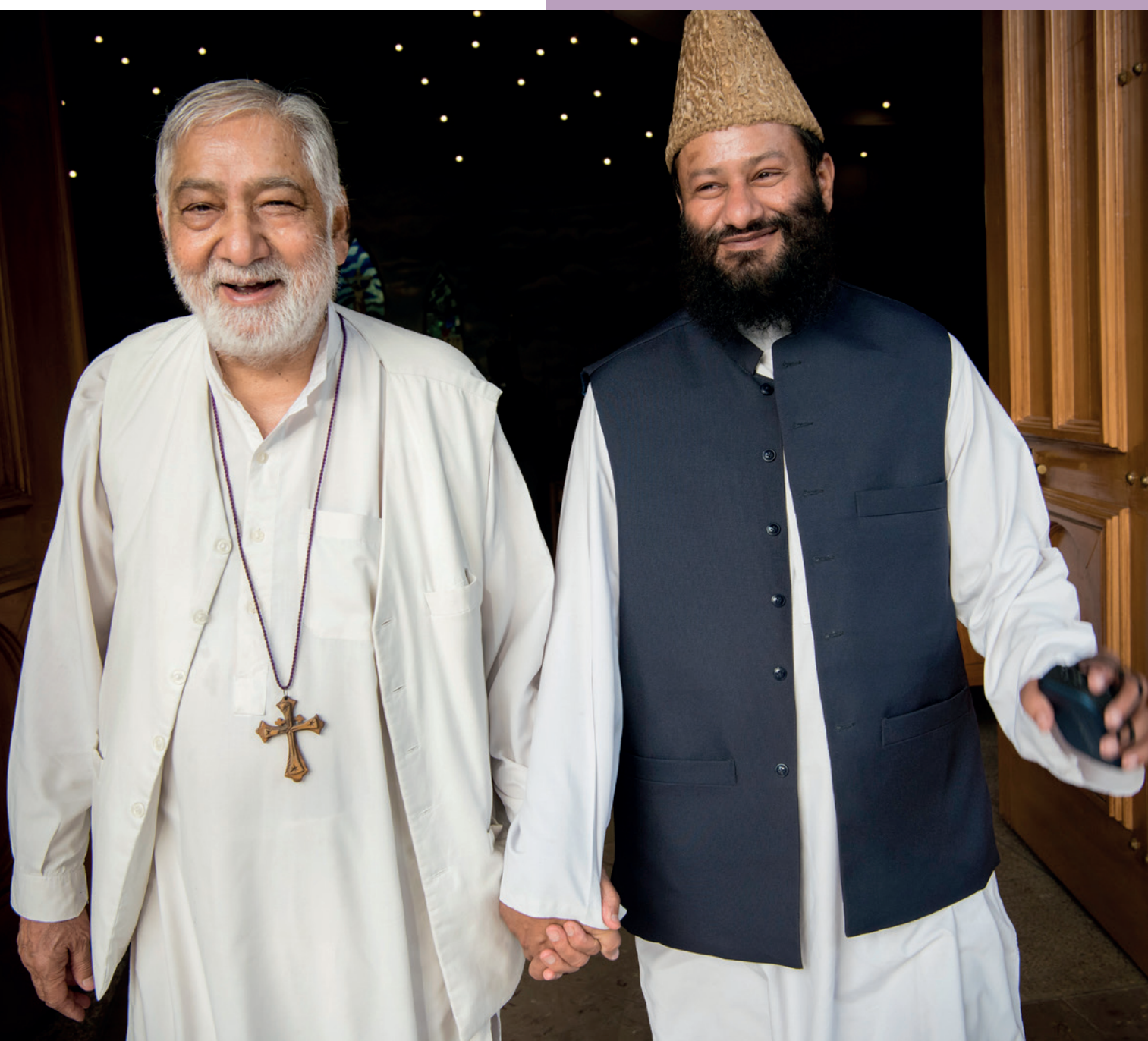

FREDEN MÅ EIES AV ALLE

KIRKENS NØDHJELPS
FREDSARBEID I EN
UROLIG TID

2022

«Nå er det vår tur til å kjempe for alt
hva vi har kjært. Nå må vi verne om
samholdet, om friheten og håpet.»

Dagfinn Høybråten, generalsekretær i Kirkens Nødhjelp

FREDEN MÅ EIES AV ALLE KIRKENS NØDHJELPS FREDSARBEID I EN UROLIG TID

© Kirkens Nødhjelp

Ansvarlig redaktør: Ragnhild Toyomasu

Redaktør: Marianne Alfsen/Felix Media

Forfatter: Silje Skeie/Felix Media

Bidragstere i Kirkens Nødhjelp: Arne Sæverås, Fernando Pineda Pinzon, Maria Clara Osula, Ingun Mørk-Tronstad, Anette Torjusen og Naja Amanda Lyngre Møretrø

Fotoredaktør: Håvard Bjelland/KN

Grafisk design: Anna Maria Pirolt/
Felix Media

Trykk: Aksell

Utgivelsesdato: November 2022

ISBN: 978-82-692942-1-7

Forsidebilde: Biskop i Central Cathedral of Praying Hands, Munawor Rimalshah, sammen med mufti Saifullah Khalid, en av lederne i Royal Emperors Mosque fotografert i 2018. To av pionerene for interreligiøst fredsarbeid i Pakistan, på lokalt og nasjonalt nivå, helt tilbake til striden omkring karrikaturtegningene, som førte til brente kirker og voldelige opptøyer i Pakistan. (Foto: Håvard Bjelland/KN)

Kontakt oss:

Postadresse: Postboks 7100,

St. Olavs plass, 0130 Oslo

Besøksadresse: Bernhard Getz' gate 3, 0165
Oslo, Norge

Telefon: + 47 22 09 27 00

E-post: nca-oslo@nca.no

kirkensnodhjelp.no

OM OSS

I 75 år har **Kirkens Nødhjelp** jobbet på oppdrag fra norske menigheter for å redde liv, skape en bedre hverdag og bekjempe urettferdighet for mennesker uavhengig av tro, politisk ståsted, kjønn eller andre identiteter. Vi er en trosbasert og økumenisk organisasjon, som jobber i tråd med humanitære prinsipper. Vi er en del av den internasjonale ACT-alliansen, som er en global allianse av kirkelige humanitære organisasjoner. Kirkens Nødhjelp har programmer i over 30 land, og jobber med nødhjelp, langsiktig utviklingsarbeid og politisk påvirkning. Vi fokuserer særlig på kjønnsbasert vold, klimarettferdighet, vann, sanitær og hygiene, og fredsbygging – for å skape en mer rettferdig verden.

KJEMP FOR ALT HVA DU HAR KJÆRT

«Kjemp for alt hva du har kjært» står det skrevet i salmen «Alltid freidig». Vi lever i urolige tider, der vi ser demokratier forvitte, autoritære ledere ta makt og mennesker bli drevet på flukt. Økonomiske nedgangstider og usikkerhet brer om seg, i nord og sør, øst og vest. Og det er krig i Europa.

Nå er det vår tur til å kjempe for alt hva vi har kjært. Nå må vi verne om samholdet, om friheten og håpet. Hvis hver og en av oss gjør vårt for å ta vare på et inkluderende og aksepterende mangfold i samfunnet, bidrar vi til å ufarliggjøre og håndtere spenninger. Vi bidrar til fred.

Fred er selve premisset for at mennesker skal få leve i verdighet, trygghet og frihet. I krig og konflikt gjenstår ofte bare kampen for å overleve. Alt annet blir satt på

vent eller stilles i revers. Derfor er fred helt avgjørende for å nå alle de andre 16 bærekraftsmålene, som skal ta verden inn i en bedre fremtid for alle.

Derfor har fredsarbeid også vært selve grunnsteinen i Kirkens Nødhjelps arbeid helt siden starten for 75 år siden. Nå ser vi at behovet for fred og forsoning øker. Med denne jubileumsrapporten gir vi et innblikk i vårt fredsarbeid – og hvordan du kan bidra.

Dagfinn Høybråten
Generalsekretær

BYGGER FRED, JANUAR 2022: Generalsekretær i Kirkens Nødhjelp, Dagfinn Høybråten, i samtale med medlemmer av fredskomiteen i Ataye, Etiopia. De siste fire årene har voldelig konflikter preget Ataye, oppildnet av politikere som har sett det i sin interesse å sette etniske grupper opp mot hverandre. I 2021 ble byen også angrepet av væpnede opposisjonsgrupper. Fredskomiteen har gjort en formidabel innsats for å bringe lokalsamfunnet sammen igjen, på tvers av religiøse og etniske skillelinjer. (Foto: Hilina Abebe/KN)

KAPITTEL 1: EN VERDEN AV HENGSELENE

I en tid der vi skulle sette inn støtet for å nå de 17 bærekraftsmålene innen 2030, peker mye i gal retning. Krieger, konflikt og fremvekst av autoritære styresett fører verden inn i en ny usikkerhet. I takt med at demokratier forvitrer øker viktigheten av langsiktig fredsarbeid.

Vi lever i en urolig tid. I løpet av to år med pandemi fikk vi føle på hva det vil si å få bevegelsesfrihet og forsamlingsrett innskrenket. Vi fikk oppleve hvor viktig rett informasjon til rett tidspunkt er. Og vi fikk kjenne på friheten da samfunnet gjenåpnet og «meteren» ble fjernet.

Innskrenkelsen av frihet var nærmest global. Fra Uganda til Uruguay, fra Danmark til Djibouti og fra Vietnam til Venezuela; de fleste land i verden påla sine innbyggere sterke restriksjoner under pandemien.

Kanskje kunne man tro at den lange frihetsberøvelsen som pandemien representerte har ført til at frihet og folkestyre står sterkere enn før? De fleste parametre peker i motsatt retning.

Væpnede konflikter brer om seg, også i såkalte ikke-sårbare land.¹ Kun et år etter at Etiopias president Abiy Ahmed mottok Nobels Fredspris for 2019 i Oslo, meldte nyhetsmediene om voldsomme kamphandlinger i Tigray-regionen og flere andre steder i Etiopia. I Sahel har fremveksten av væpnede jihadistgrupper ført til enorme humanitære lidelser og eskalering av konflikt, særlig i Mali, Niger og Burkina Faso.² Russlands invasjon av Ukraina fører med seg en tilspisset geopolitisk virkelighet og bekymring for hva stormaktene vil gjøre.

Antallet mennesker som lever i områder berørt av voldelig konflikt var rekordhøyt allerede før Ukraina-

krigens start.³ FNs høykommissær for flyktninger meldte i mai 2022 at for første gang i historien er mer enn 100 millioner mennesker tvunget på flukt. Dette tilsvarer én prosent av verdens befolkning.⁴

NEDADGÅENDE TREND

Også frihet, demokrati og menneskerettigheter er i rask tilbakegang. Gjennom de siste ti årene er oppslutningen om demokratiet svekket og autoritære, undertrykkende regimer har vokst frem i flere land.⁵ Ifølge Freedom House har det pågått en svekkelse av demokratiet de siste 16 årene, og i 2021 lever kun to av ti av mennesker i land som defineres som frie⁶.

Med økt autoritarisme kommer grunnleggende rettigheter under press. I sin rapport om menneskerettighetenes tilstand for 2021 skriver Amnesty International at uavhengige og kritiske røster undertrykkes i store deler av verden.⁷ Kritikere, journalister og menneskerettighetsforkjempere angripes og spesielt utsatt er de som kjemper for kvinners rettigheter og for rettigheter knyttet til seksuell orientering og kjønnsidentitetsuttrykk (LHBTI+). Internett og sosiale medier sensureres eller blokkeres i en rekke land i verden.

Når den frie presse knebles øker fremveksten av falske nyheter og polariserende retorikk. Hatprat på nett er et voksende problem i hele verden, som fører til dårligere sosialt samhold, mindre toleranse og dårligere mental helse for den som utsettes for hets.⁸ I splittede samfunn

16 FRED, RETTFERDIGHET OG VELFUNGERENDE INSTITUSJONER

I 2015 ble verdens ledere enige om 17 felles mål for en bedre verden. Disse er kjent som bærekraftsmålene, og skal være nådd innen 2030.

Bærekraftsmål 16 handler om å «fremme fredelige og inkluderende samfunn for å sikre bærekraftig utvikling, sørge for tilgang til rettsvern for alle, og bygge velfungerende, ansvarlige og inkluderende institusjoner på alle nivåer».

NONNER FOR FRED, 2022: Katolske nonner fra Kirkens Nødhjelps partner Daughters of Mary Immaculate samler landsbybefolkningen i Gogrial i staten Warrap i Sør-Sudan til samtale. En pågående maktkamp mellom politiske grupper har ført til at lokale klaner og etniske grupper er blitt satt opp mot hverandre. I skyggen av et tre diskuterer denne freds-komiteen hva som er roten til konflikten i lokalsamfunnet og forsøker å finne bærekraftige løsninger. (Foto: Håvard Bjelland/KN)

For første gang i historien er mer enn 100 millioner mennesker tvunget på flukt.

FNs høykommissær for flyktninger, mai 2022

PALESTINA, 2019:

Ledsager Valentina Soto i samtale med et barn i Hebron, en by hvor spenningene er store. Ledsagere utsendt av Kirkens Nødhjelp er øyenvitner og rapporterer inn brudd på menneskerettigheter mot befolkningen i Palestina. (Foto: Håvard Bjelland/KN)

er barrierene for felles handling høye. Utviklingen av synet «vi og de andre» fører særlig til intoleranse langs etniske og religiøse linjer.

Også sivilsamfunnet – slik som fagforeninger, ikke-statlige organisasjoner, og trosbaserte samfunn – lider i autoritære samfunn. Institusjoner og strukturer som tradisjonelt har bidratt til å finne fredelige løsninger svekkes. Da innskrenkes også deres mulighet til å dempe spenninger, fostre forståelse på tvers av grupper og fremme minoriteters rettigheter.

ØKTE KONFLIKTNIVÅER

Hvert år slipper FNs utviklingsprogram en rapport som tar pulsen på menneskelig utvikling i verden. Ifølge årets rapport, «2021/2022 Human Development Report», har ni av ti land i verden hatt tilbakegang i utvikling og det har skjedd i rekordfart. Kun to år har det tatt å reversere mye av de seneste årenes fremgang. Den negative utviklingen er så tydelig at FN betegner det som en trend.⁹

Om lag 1,2 milliarder mennesker levde i 2020 sine liv innen 50 kilometers avstand til en konflikt, nær halvparten av dem i områder som ikke vanligvis er definert som sårbare.¹⁰ Å leve i konflikt eller i frykt for konflikt tilfører stor utrygghet i menneskers liv, som fører til redusert livskvalitet og hindrer både egen og felles investering i menneskelig utvikling.

Når FN og Verdensbanken anslår at innen 2030 vil mer enn halvparten av verdens fattige leve i land berørt av høyt konfliktnivå, er det alvorlig ikke bare for individene det gjelder men også for samfunnsutviklingen.¹¹

På toppen av dette gjør klimaendringene livet på jorda vanskeligere. Global oppvarming fører med seg ekstremvær, tørke og flom. I en rapport fra 2021 om klimaendringer advarer FNs klimapanel om at klimagassutslippene er i ferd med å ødelegge kloden vår.¹²

HVORFOR DRIVE FRED SARBEID?

Fred er selve premisset for at mennesker skal få leve i verdighet, trygghet og frihet. Når freden er truet er innsats for å bevare og styrke den viktigere enn noen sinne. Derfor er fortgang i arbeid med bærekraftsmål 16 om fred og frihet nødvendig.

Alle de andre bærekraftsmålene avhenger at vi lykkes. Vi ser blant annet hvordan Ukrainakrigen fører til tilbakeskritt for klimakampen, når for eksempel Tyskland fyrer opp nedlagte kullkraftverk for å bøte på kraftkrisen. Nye konflikter, en usikker geopolitisk situasjon, autoritarisme og polarisering gjør veien til målet lang.

Freden bygges først og fremst «på bakken» ved at mennesker kan leve sammen i tillit og solidaritet.

SØR-SUDAN, 2019: Personer på flukt i eget land samler seg til messe i katedralen i Wau i Sør-Sudan. For å få plass til alle de internt fordrevne som kommer til gudstjeneste avholdes flere messer hver søndag. (Foto: Håvard Bjelland/KN)

«Om lag 1,2 milliarder mennesker levde i 2020 sine liv innen 50 kilometers avstand til en konflikt.»

UNDP Human Development Report 2021/2022

Ikke-statlige aktører som trossamfunn, andre sivilsamfunnsorganisasjoner og strukturer og nettverk på grasrotnivå er helt nødvendige for å dempe spenning og fostre forståelse. De går ofte i bresjen for at minoritetsgrupper, som trosminoriteter, etniske minoriteter eller kjønnsminoriteter, skal få delta og bli hørt.

Gode fredsprogrammer kan forebygge vold, endre konfliktbildet og redde liv. Når fredsinnsetts hindrer at vold bryter ut, reduserer den også nødvendigheten av nødhjelp for folk på flukt eller behov for gjenoppbygging i etterkant av krig. Fredsprogrammer bidrar da til mer stabile samfunn med økonomisk vekst og utvikling. En investering i fredsbygging er derfor vel anvendte penger – og helt avgjørende for å snu negative samfunnstrender.¹³

Kirkens Nødhjelp vet at behovet for fredsarbeid er stort, og økende. I alle land der organisasjonen jobber med fredsbygging øker etterspørselen for dette arbeidet. I tillegg til internasjonalt fredsdiplomati er det helt nødvendig å stryke lokalt samhold og samarbeid i lokalmiljøer.

Kirkens Nødhjelps erfaring er at folk ønsker å bidra dersom de blir gitt mulighet. Kirkens Nødhjelp mobiliserer og dyktiggjør folk som er berørt av konflikt slik at de selv kan bli fredsbyggere – i sine lokalsamfunn. Frem mot 2030 øker Kirkens Nødhjelp sitt arbeid for fred og samhold på tvers av skillelinjer. Organisasjonen er klar til å oppskalere sitt arbeid for fred i tiden fremover.

KAPITTEL 2:

75 ÅR I ARBEID FOR FREDEN

Det høres kanskje enkelt ut, men å få mennesker fra ulike sider av en konflikt til å snakke sammen, er et viktig steg mot fred. For hvis freden skal vinnes må alle høres. Derfor jobber Kirkens Nødhjelp med at ingen skal utelates i fredsprosesser som berører dem.

Kirkens Nødhjelp er en fredsorganisasjon. Fredsarbeidet er nært knyttet til organisasjonens humanitære og langsiktige arbeid. Fred er en forutsetning for humanitær tilgang og bærekraftig utvikling. Kirkens Nødhjelp jobber med fred og fredsbygging i flere av verdens mest konfliktberørte land.

Kanskje kan man si at det var med fredsarbeid det hele begynte, for 75 år siden? Da Kirkens Nødhjelp i kjølvannet av andre verdenskrig leverte mathjelp til sivile ofre i Tyskland. Da den kirkelige organisasjonen fra det nylig okkuperte Norge på oppdrag fra norske menigheter hjalp nødlidende sivile fra okkupasjonsmakten. Vel så mye som humanitær støtte var mathjelpen en symboltung handling; en utstrakt hånd, noe som kunne gi et håp om forsoning.

Siden den gang har Kirkens Nødhjelp vært en sentral humanitær- og bistandsaktør. Kirkens Nødhjelp har spilt en viktig rolle i forsøket på å finne løsninger i flere konflikter.

Den kirkelige tilhørigheten gjør at organisasjonen har fått innpass og tillit i nasjonale fredsprosesser, slik som i Guatemala der Kirkens Nødhjelp var helt sentral i arbeidet forut for fredsavtalen i 1996. Og i Mali, der Kirkens Nødhjelp gjennom sentrale religiøse aktører støttet opp om forsoningsmøter mellom stridende parter på 90-tallet.¹ Organisasjonen støttet kirkene i Sudan og Sør-Sudan i den omfattende prosessen som førte til opprettelsen av det nye landet Sør-Sudan i 2011. Også etter opprettelsen av Sør-Sudan støttet

Kirkens Nødhjelp den interne fredsprosessen i verdens yngste land.

FOREBYGGENDE FRED SARBEID

I dag handler Kirkens Nødhjelps fredsarbeid i hovedsak om å forebygge voldelig konflikt, fremme sosialt samhold på tvers av konfliktlinjer og å bygge bærekraftig fred. Intoleranse og fremmedfrykt skal erstattes av samhörighet. Konflikt er ikke alltid negativt, men uten gode mekanismer for å håndtere spenninger, kan konflikter utvikle seg i voldelig og destruktiv retning. Det er de destruktive og voldelige konfliktene Kirkens Nødhjelp jobber med å forebygge og å løse. Siden 2007 har organisasjonen jobbet systematisk med fredsbygging, dokumentert erfaringer og god praksis. Herfra har Kirkens Nødhjelp bygget opp sin tilnærming til å jobbe med fred.

I 2022 driver Kirkens Nødhjelp fredsarbeid i 15 land på tre kontinenter. Dette inkluderer et regionalt fredsarbeid i Øst-Afrika med base i Nairobi i Kenya. Kirkens Nødhjelp jobber både med å hindre at voldelige konflikter bryter ut og med å finne fredelige og bærekraftige løsninger i pågående konflikter. Samarbeidet med lokale partnere og menigheter gir Kirkens Nødhjelp god innsikt i hva som rører seg «på bakken».

Kirkens Nødhjelp er den norske koordinatoren for ledsagerprogrammet i Palestina, på vegne av Mellomkirkelig råd i Den norske kirke, Norges Kristne Råd og KFUK-KFUM Norge. Ledsagerne er øyenvitner for sivilbefolkningen, blant annet ved kontrollposter. De

DET STARTET MED HJELP TIL ET TYSKLAND I NØD, 1947:

En kirke i Oslo fylt til randen med pakker og mat. Norske menigheter organiserte innsamlingsaksjoner over hele landet til de nødlidende i Tyskland etter andre verdenskrig. En sjømannsprest med et stort hjerte blant lidende tyskere i Hamburg i 1947 ble starten på det som i dag er Kirkens Nødhjelp. (Foto: Ukjent)

rapporterer brudd på menneskerettighetene og internasjonal lov, til organisasjoner som FN og Røde Kors, og de støtter palestinsk og israelsk fredsbevegelse. Kirkens Nødhjelp har sendt ut over tohundre ledsagere mellom 2002 og 2022. En hyppig tilbakemelding fra palestinerne til ledsagerne er «ikke glem oss».

En helt sentral del, og en stor styrke for fredsarbeidet, er Kirkens Nødhjelps kirkelige forankring. Denne gir legitimitet i land der religionen står sterkt, også der kristendommen ikke er blant de største religionene. Gjennom interreligiøst samarbeid med personer og institusjoner knyttet til andre religioner, får Kirkens Nødhjelp tilgang til et enormt sivilsamfunnsnettverk.

Å SKAPE ET SOSIALT LIM

Krigen har sitt opphav i menneskets sinn og det er derfor i menneskesinnet freden må bygges, heter det seg i konstitusjonen til FNs særorgan for utdanning, vitenskap, kultur og kommunikasjon, UNESCO. Og en sentral del av Kirkens Nødhjelps fredsarbeid er nettopp å jobbe for at freden skal forankres hos enkeltindividet.

Å styrke ferdigheter som ikke-voldelig kommunikasjon og konfliktløsning er en del av dette. Formålet er ikke å skape homogene samfunn, men å jobbe for likeverd og for at mangfold aksepteres og verdsettes. Derfor arbeider Kirkens Nødhjelp og partnere med å motvirke fordommer, fremmedgjøring og hat mellom sosiale grupper som ser hverandre som forskjellige. Arbeid med å integrere mennesker på flukt og skape gode relasjoner med lokalbefolkningen er en del av dette.

At fordommer og intoleranse er i fremvekst merkes i flere av Kirkens Nødhjelps innsatser. Derfor arbeider organisasjonen med å styrke det sosiale samspillet blant folk i lokalsamfunn. Mye handler om å forene mennesker, for eksempel rundt en felles aktivitet eller en oppgave som er til felles gagn. I Juba i Sør-Sudan

har Kirkens Nødhjelp bidratt til et «Fotball for fred»-initiativ der folk av ulik bakgrunn i lokalsamfunnet kan møtes over en kamp og et måltid, i tillegg til at fredsdialoger blir gjennomført.

Hos Kirkens Nødhjelps partner Rural Women Peace Link har kvinner av ulik tro gått sammen for å fremme fred og samhold i sine lokalsamfunn. Blant annet samler de mennesker av ulik tro til bønn og tenning av lys for fred.

Kirkens Nødhjelp har et omfattende program i lokalsamfunn der det er splittelser og voldelig konflikt. Konfliktene kan ha utløp i etniske og religiøse identiteter, politiske posisjoner og ulik tilgang til ressurser. Sentralt er arbeidet med å gjenopprette relasjoner og tilrettelegge for dialog mellom representanter for de ulike sosiale gruppene.

Det er også viktig å mobilisere lokale krefter til å løse årsakene til splittelse, og til å styrke samhold og samarbeid mellom gruppene som er i konflikt. Kirkens Nødhjelp har gode erfaringer med lokalt fredsarbeid fra flere konfliktområder som Sør-Sudan, Afghanistan og Etiopia. Forskning viser at samfunn med sterkere samhold mellom ulike sosiale grupper er mer fredfulle og motstandsdyktige.^{2,3}

FORLØSENDE SAMTALER

Når mistillit og splittelse råder, kan ideen om felles samhandling være nærmest utenkelig. Kirkens Nødhjelps ansatte erfarer gang på gang at å engasjere mennesker med svært ulik erfaring og bakgrunn i felles kulturelle aktiviteter eller opplæringsstilbud, kan føre til økt forståelse og aksept. Gruppen kan bestå av kristne, muslimer, jøder og folk som ikke ser på seg selv som religiøse, men den er ikke nødvendigvis satt sammen på bakgrunn av tro. Hovedsaken er at mennesker kan komme sammen og høre hverandres historier. Slik kan folk utvikle positive narrativer om hverandre.

VENNSKAP PÅ TVERS AV SKILLELINJER

SØR-SUDAN, 2022: Brede smil. To hender i varmt håndtrykk. Slik har det ikke alltid vært. Daniel Deng Dau og Martin Akoloth Dier kommer fra hver sin folkegruppe i den sønderknuste byen Malakal i Sør-Sudan.

– Her levde vi lykkelige før, men så snudde alt. Våre venner ble våre fiender. Vi turte ikke gå ut i frykt for å bli angrepet. Jeg kunne aldri besøkt Martin i hans hus. Nå har våre fiender blitt våre venner, sier Daniel. I 1989-1990 ble Sør-Sudans kristne råd dannet under ledelse av biskop Paride Taban. Siden den gang har rådet vært involvert i og tilrettelagt en rekke fredsforhandlinger i landet. Kirkens Nødhjelp har hele tiden jobbet tett med dem for å bevare den skjøre freden. Vennskapet mellom de to guttene er et direkte resultat av det samarbeidet. (Foto: Håvard Bjelland/KN)

For eksempel har Kirkens Nødhjelp brakt ungdommer fra ulike etniske og religiøse grupper sammen gjennom klubber og deltagelse i felles prosjekter, i land som Afghanistan, Mali, Pakistan, Tanzania og Uganda. Formålet er å hindre radikaliserings og bidra til økt forståelse på tvers av skillelinjer. I tillegg lærer ungdommen seg konflikthåndtering og bedre kommunikasjon. Og i Pakistan støtter Kirkens Nødhjelp kvinnelige og mannlige universitetsstudenter med ulik religiøs bakgrunn i å delta i et universitetsstudium om ledelse, der studentene må samarbeide på tvers av religion. Kirkens Nødhjelp benytter også digitale verktøy og sosiale medier for å fostre toleranse og bekjempe fordommer blant ungdom.

FORSTÅELSE OG FORSONING

Å leve fredelig handler blant annet om å få leve i tillit og toleranse til tross for ulik etnisitet, livssyn, politisk ståsted eller kjønn. I takt med polarisering og fremvekst av mistillit utvikler nye skillelinjer seg i land der Kirkens Nødhjelp jobber. Folkegrupper som tidligere har levd side om side, giftet seg med hverandre og drevet jord sammen har blitt fiender.

I Sør-Sudan, Etiopia og Mali har Kirkens Nødhjelp og partnere jobbet med lokale kirkeledere, religiøse grupper, ungdom og kvinner for å snu nyoppståtte spenninger som kan sette stopper for fredelig samarbeid og utvikling i samfunnene de er en del av.

Hatefulle ytringer er i fremvekst og i en FN-resolusjon fra 2021 er interreligiøs og interkulturell dialog et helt sentralt virkemiddel for å motvirke hatprat.⁴ Dette har Kirkens Nødhjelp lang erfaring med. Ansatte vet at den mest effektive måten å stoppe hatprat i personlig form eller i den digitale verden, er å snakke sammen.

Forståelse og forsoning var også et mål med kampanjen «Kraften i tilgivelse» (The power to forgive) som Kirkens Nødhjelp gjennomførte i Sør-Sudan, i samarbeid med Fellesrådet for kirker i Sør-Sudan (South

Sudan Council of Churches). I et forsøk på å reetablere samholdet og å hele innbyggernes traumer lagde de et radioprogram, ledet av ungdom. Ved å ringe et gratisnummer kunne innbyggere dele sine erfaringer på lufta i det nasjonale programmet. I 2020 delte mer enn 33 000 kvinner og menn sine erfaringer om konflikt, gjennom eteren.⁵

Mange av Kirkens Nødhjelps trosbaserte partnere trekker på religiøse tekster for å styrke budskapet om respekt og samhold på tvers av sosiale og religiøse grupper. Å forandre bildet av hvordan religion blir sett på med hensyn til vold og ekstremisme, er et sentralt element i fredsarbeidet.

LOKALE STRUKTURER FOR RETTFERDIG FORDELING

Tradisjonelle eller religiøse strukturer fungerer som sosialt lim og bidrar til orden i mange samfunn. Et viktig redskap i Kirkens Nødhjelp fredsarbeid er å etablere og styrke lokale freds komiteer på steder der det ikke finnes konfliktløsningsmekanismer som har folks tillit.

Komiteene består av representanter fra ulike sosiale grupper som står på hver sin side i den voldelige konflikten. Deltakerne er ressurspersoner fra lokalsamfunnet som har tillit i befolkningen og som selv ønsker å gjøre en innsats for å bidra til fred. Komiteene består typisk av tradisjonelle og religiøse aktører, kvinner, menn og ungdom.

Komiteene får relevant kapasitetsbygging, slik at de kan holde inkluderende dialoger for å finne ut hva som har skapt konflikt og hvordan folk blir berørt. Og ikke minst søker de å gjenopprette samholdet. Tilgang til naturressurser, familiekonflikter, sosiale normer, forsoning og retten til deltagelse og skolegang er typisk tematikk som fredsstrukturene jobber med.

Kirkens Nødhjelp jobber med å styrke fredsstrukturer og å gjøre dem inkluderende for alle de berørte sosiale

EN MUR FOR FORSONING

SUDAN, 2021: Før turte de knapt nærme seg elva. Det kunne bety brutale angrep. Venner hadde blitt fiender etterhvert som deres felles vannressurs skrumpet inn. Før var det nok vann til alle, hele året. I kjølvannet av klimendringene er regntiden blitt kortere og vann er blitt en knapp ressurs i den lille landsbyen Treij i Darfur.

Kvegeiere som før hadde nok vann til dyrene på sin egen eiendom, måtte nå krysse naboens åkre for å finne vann lenger nede i elveleiet. Det brøt med gamle avtaler, skadet avlinger – og skapte konflikt.

Løsningen? Kirkens Nødhjelp etablerte en komité for forsoning. I fellesskap bygde naboene en mur midt i elven, som skaper en sanddam som holder vannet på plass. Et enkelt og effektivt tilpasningstiltak, som sikrer jevnere vanntilførsel gjennom hele året – og som har gjenforent naboer og venner. Dammen er plassert slik at kvegeierne ikke lenger må krysse jordbruksarealer for å få tilgang til vann. (Foto: Håvard Bjelland/KN)

gruppene i konfliktområdet. Denne tilnærmingen har vist seg veldig effektiv i mange kontekster for å forebygge voldelig konflikt, men også å løse lokale konflikter og gjenopprette lokalt samhold og samarbeid. Blant annet i Afghanistan hvor befolkningen selv har måttet ta initiativ for å sikre lokal fred og stabilitet, i mangel på fungerende myndigheter. Kirkens Nødhjelp har bidratt til å styrke og etablere over 150 lokale fredskomiteer i Afghanistan.

FORDELING AV KAPPE RESSURSER

En gjentakende tematikk for fredskomiteene er fordeling av knappe naturressurser som vann. Tilgang til vann er nært sammenbundet med forekomst av konflikt, og slik har det vært i lange tider.

2 milliarder mennesker (26 prosent av verdens befolkning) mangler tilgang til trygt drikkevann, mens 2,3 milliarder mennesker (29 prosent av verdens befolkning) lever i land der tilgangen til vann vurderes som kritisk, ifølge FN og Verdens helseorganisasjon. FN anslår at 700 millioner mennesker globalt vil bli drevet på flukt grunnet betydelig vannmangel innen 2030.⁶

Sannsynligvis vil klimaendringer og befolkningsøkning gjøre tilgangen til vann mer ustabil i fremtiden. Derfor dreier en viktig del av Kirkens Nødhjelps fredsarbeid seg om håndtering og fordeling av vannressurser. Gjennom å etablere vannkomiteer hvor alle parter er representert kan de finne en rettferdig løsning. I Sør-Sudan jobber Kirkens Nødhjelp med Sør-Sudans Kristne Råd (South Sudan Christian Council) og deres

medlemskirker for å løse konflikter over fordeling av vann, beitemarker og land.

ALLE MÅ FÅ Plass RUNDt BOrDET

Levende og ekte engasjement fra sivilsamfunnet og enkeltindivider må til for å ivareta fred og demokrati. Ofte har fredsprosesser blitt drevet frem av en mindre og lite representativ gruppe, eller av eksterne diplomater og fredsmeklere, med risiko for at ikke alle de berørtes perspektiver har blitt hørt.

Kirkens Nødhjelp er en pådriver for at fredsprosesser skal være inkluderende og at stemmer fra kvinner, menn og ungdom som ofte ikke blir hørt, skal med. Organisasjonen taler de marginaliseres sak og arbeider for at ingen skal utelates. Sammen med partnere bidrar Kirkens Nødhjelp til at marginaliserte personer og grupper kan tilegne seg kunnskap og erfaring for å delta aktivt og meningsfylt i fredsprosesser som berører konfliktområder der de bor.

UTEN KvINNER, INGEN FRED

Feministisk mobilisering bidrar til at stereotyper utfordres, grenser redefineres og kvinner og jenters mulighet for påvirkning styrkes, ifølge FNs utviklingsprogram.⁷ Ideen om at kvinner skal delta i fredsbygging har fått bred støtte. Da FN i 2000 vedtok resolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet var det en anerkjennelse av at det er avgjørende for varig fred at kvinner er med på å forme den.

Å inkludere kvinner i fredsarbeid er helt sentralt for

«Når ungdom får muligheten til å bidra, kan de gjøre underverker»

Maria Clara Osula

Kirkens Nødhjelp. Det finnes tallrike eksempler på hvordan organisasjonen har bidratt til at kvinner får delta på og påvirke ulike nivåer og i ulike faser av fredsarbeid. I Somalia bistod Kirkens Nødhjelp kvinnelige meklere med opplæring og et møte med African Union Mission to Somalia (AMISOM). Som et utfall av dette forpliktet AMISOM seg til å inkludere unge kvinner i kursing i mekling og valg i Somalia, og i 2022 ble utvalgte unge kvinner gitt mulighet til å ha arbeidspraksis i fredsbyggingsstyrken.

I Mali har Kirkens Nødhjelp vært med på å drive frem at 40 prosent av medlemmene i de lokale fredsstrukturene som organisasjonen støtter, er kvinner. Der melder kvinnene om å ha fått større selvtilitt til å delta i fredsarbeid.⁸ Og i Afghanistan har kvinner vært med å megle i konflikter om vannrettigheter og tilgang til markeder, og i konflikter mellom væpnede grupper og lokalbefolkningen.

I Øst-Afrika støtter Kirkens Nødhjelp et nettverk av kvinnelige konfliktmeklere, Women of Faith Mediators. Nettverket har fått anerkjennelse fra Den afrikanske union for sin innsats med å løse konflikter på lokalt og nasjonalt nivå i Øst-Afrika.

I mange land er det stor motstand mot at kvinner skal delta i fredsprosesser. Da blir samarbeidet med religiøse aktører svært viktig. I Afghanistan, Pakistan og Etiopia har det vist seg effektivt å utfordre religiøse ledere til å vurdere teologisk om det er noe som forhindrer at kvinner kan engasjere seg i fredsarbeid.

KENYA, 2021: Maria Clara Osula leder Kirkens Nødhjelps regionale fredsprogram i Øst-Afrika. Her holder hun innlegg på en internasjonal konferanse om ungdom, fred og sikkerhet. (Foto: ICGLR Multifunctional Youth Forum)

FREDSARBEID I ØST-AFRIKA

Å samarbeide med religiøse ledere har stor verdi i fredsarbeid, sier Maria Clara Osula, som leder Kirkens Nødhjelps regionale fredsbyggingsprogram i Øst-Afrika. Programmet dekker 12 land i regionen.

– Å jobbe med trosledere er viktig fordi tro er viktig. I Øst-Afrika forholder de fleste seg til Gud. Troen gir en følelse av tilhørighet. Derfor har religiøse ledere en helt unik posisjon. De har tillit og legitimitet. Det gjelder å trekke på deres egen styrke på en god måte, sier Maria Clara.

– Små ting kan føre til betydelige endringer. Gjennom dialoggruppene våre samler vi mennesker med ulik bakgrunn. Noen ganger hører vi folk si at de aldri tidligere har vært i rom med en person med en annen religion. Og gjennom å snakke sammen forstår de ofte at fordommene de hadde om «den andre» var gale. Fra Somalia, Den demokratiske republikken Kongo og Sør-Sudan – jeg har sett hvor viktig dialog kan være for å fremme fred, sier Maria Clara.

BESØKER HVERANDRES GUDSHUS

PAKISTAN, 2015: Før visste de lite om hverandre og hadde minimalt med hverandre å gjøre. Men de visste at mye rørte seg i Lahore; det hadde vært delt mange hatefulle meninger om ulike religiøse minoriteter. Og flere av byens kirker og templer hadde vært utsatt for bombeangrep. Frykten for at konflikten skulle spinne helt ut av kontroll var stor.

Gjennom et interreligiøst samarbeid mellom muslimske, kristne, hinduistiske og sikh nettverk, med støtte fra Kirkens Nødhjelp, fikk ungdommer fra ulike minoriteter og majoriteter møte hverandre i sikre omgivelser. De

fikk lytte til hverandres historier, bli kjent og sammen besøke hverandres gudshus. Der formidlet presten eller imamen budskapet om at alle er skapt av Gud og har like stor verdi. Dialogene har bidratt til å redusere spenningen mellom ungdommene. (Foto: Noman Sajjad/KN)

Dette har ført til at de religiøse lederne har bekreftet at kvinners deltagelse i fredsarbeid er viktig og har støtte i religiøse tekster.

UNGDOMMEN SOM RESSURS

Dagens ungdomsgenerasjon er den største noensinne og ungdom er den største befolkningsgruppen i mange land berørt av væpnet konflikt.⁹ Ofte blir ungdom sett på som en trussel. Men Kirkens Nødhjelps erfaring er at ungdom er viktige pådrivere for fred; de er modige, innovative, fremtidsrettede – og de har hastverk. FN-resolusjon 2250 om ungdom, fred og sikkerhet fra 2015 fremhever at ungdom har en viktig rolle å spille i fredsbygging og vedlikehold av fred og sikkerhet.¹⁰

Kirkens Nødhjelps arbeid med ungdom består ofte i å gi dem opplæring i fredsarbeid, og å fremme at de skal få en «plass ved bordet» i relevante fredsprosesser. Det kan for eksempel være å sette opp møter mellom ungdom og relevante fredsaktører, slik som FNs fredsstyrker eller Den afrikanske union (AU).

I Somalia har Kirkens Nødhjelp tilrettelagt slik at ungdom har fått møte lokale beslutningstagere, som normalt ser på ungdom som trøbbel. Og i Burundi deltok 35 ungdomsledere på kursing i konfliktforebygging, lederskap og ikke-voldelig kommunikasjon. Her ble også sosiale medier tatt i bruk for å spre tanker om fredelig sameksistens i lokalsamfunnet.¹¹

I Etiopia er ungdom representert i alle lokale freds-komiteer som Kirkens Nødhjelp støtter. Kirkens Nødhjelp har fremmet ungdoms deltagelse i fredsarbeidet til den regionale samarbeidsorganisasjonen IGAD, som har opprettet et eget kontor for ungdom og fredsarbeid. Å fremme fred og sikkerhet er en av IGADs prioriterte oppgaver.

Gjennom det regionale fredsprogrammet i Øst-Afrika støtter Kirkens Nødhjelp med partneren Arigatou

International - End Child Poverty Nairobi, et nettverk for unge fredsbyggere fra syv land i Øst-Afrika. Gjennom nettverket får ungdom kapasitet til å arbeide for fred, rettferdighet, inkludering og sosialt samhold i sine samfunn

SIVLSAMFUNNETS ROLLE

Sivlsamfunnsgrupper og organisasjoner spiller en viktig rolle i å fremme sivilbefolkningens behov og rettigheter. Tildelingen av Nobels fredspris for 2022 til Ales Bialiatski fra Belarus og menneskerettighetsorganisasjoner fra Ukraina og Russland er nettopp en anerkjennelse av hvor viktig sivilsamfunnet er i arbeid for fred. I sin redegjørelse skriver nobelkomiteen at de tre prisvinnerne til sammen viser «sivlsamfunnets betydning for fred og demokrati».¹²

Sivlsamfunnet kan tale de marginalisertes sak og holde myndigheter ansvarlige. At sivilsamfunnet er koblet på er ekstra viktig nå som handlingsrommet innsnevres for mange ikke-statlige foreninger, trossamfunn og organisasjoner. Kirkens Nødhjelp fredsarbeid er basert på å støtte og mobilisere sivilsamfunnsaktører til aktivt fredsengasjement.

Uten sivilsamfunnets medvirkning og stemme i fredsprosesser blir folks eierskap, og muligheten for å finne bærekraftige løsninger redusert. Der myndighetene har liten tillit og noen ganger selv er ansvarlige for voldelige konflikter, er det helt vesentlig at sivilsamfunnsorganisasjoner leder an i fredsbyggings- og menneskerettighetsarbeid.

75 år i arbeid for fred og rettferdighet har gitt Kirkens Nødhjelp verdifulle erfaringer i sitt møte med vår nye, urolige tid. Organisasjonen vet at utrettelig arbeid på grasrotnivå for å øke forståelse og aksept mellom mennesker er helt uunnværlig. For det er i menneskenes sinn at freden skapes.

KVINNER BYGGER FRED

ETIOPIA, 2021: Fatuma Hajis sønn ble hardt skadd i konflikten. Det gjorde bare seksbarnsmoren fra Bale Goba i Etiopia mer bestemt på å fortsette sitt arbeid i fredskomiteen. Religion står sterkt i området der hun bor. I 2020 brøt det ut konflikt hvor politiske grupperinger satt religiøse grupper opp imot hverandre.

– Jeg snakket med ungdommen som en mor, og ba dem om å se på hverandre som brødre og søstre. Vi dro til kirkene og til moskeene for å fortelle dem om fred. Nå har vi fred. Vi møtes hver uke for å snakke om freden, på tross av religiøse forskjeller, forteller Fatuma Haji.

Hun har for sin innsats fått den tradisjonelle tittelen Hada Sinqe som oromofolket tildeler kvinnelige landsbyledere. Flere ganger har hun gått inn i voldelige situasjoner sammen med andre Hada Sinqe og fått stridende parter til å legge ned våpnene og å bli med på fredssamtaler.

Over 800 kvinner har engasjert seg i fredsarbeidet i området. Med opplæring og veiledning fra Kirkens Nødhjelps lokale partner har kvinnene bidratt til forsoning og fred i flere områder som før var preget av konflikt. (Foto: Kedija Sefa/KN)

UNGDOM ER VIKTIGE FOR FREDEN

OSLO, 2022: – Ungdom utgjør en stor del av befolkningen. Så ved at vi engasjerer oss i fredsarbeid blir også freden mer solid, svarer Naja Amanda Lyng Møretrø på spørsmålet om hvordan ungdom kan bidra til fred. Hun leder Kirkens Nødhjelps ungdomsorganisasjon, Changemaker.

– Mange unge opplever nok at krig er noe som skjer langt unna, selv om konflikten i Ukraina har ført krigen nærmere. Men det er vi som skal bygge samfunnet og da er det vi som må verne om freden fremover. Om vi ikke jobber aktivt for fred, vil ikke freden vare. Og uten fred går det ikke an å få til noe som helst, mener Naja.

– Det sies jo at ungdom er utålmodige. Og det er nok sant. Ungdom tenker nok at det mange tror er umulig, faktisk er mulig. Som å bremse klimaendringene, sier Naja, og påpeker styrken i at ungdom fører klimakampen sammen:

– Når mange står sammen er det lettere å engasjere og å ha tro på at man kan bidra til endring. Kanskje trenger vi også en ungdomsbevegelse for fred?

«Konflikter er ofte forankret i urettferdighet, fordommer, kamp om ressurser, fattigdom, dårlig styresett og korrupsjon»

Desmond Tutu, Erkebiskop og menneskerettighetsaktivist¹⁵

RELIGIØS DIALOG I PAKISTAN, 2018: Biskop i Central Cathedral of Praying Hands, Munawor Rumalshah, sammen med mufti Saifullah Khalid, en av lederne i Royal Emperors Mosque. To av pionerene for interreligiøst fredsarbeid i Pakistan, på lokalt og nasjonalt nivå, helt tilbake til striden omkring karrikaturtegnningene, som førte til brente kirker og voldelige opptøyer i Pakistan. (Foto: Håvard Bjelland/KN)

NETTVERK AV TROSBASERTE ORGANISASJONER

Religion har bred oppslutning i de fleste land Kirkens Nødhjelp har sitt virke, enten i Afrika, Asia eller Midtøsten. Derfor har religiøse ledere og institusjoner ofte stor tillit i lokalbefolkningen, og legitimitet som fredsmekler og konfliktløser. Religiøse samfunn er også et av verdens største sivilsamfunnsnettverk, med et nettverk av menigheter og religiøse institusjoner på lokalt, nasjonalt og globalt nivå.

Samarbeid med trosaktører er svært viktig i Kirkens Nødhjelps fredsarbeid. At Kirkens Nødhjelp er en kirkelig organisasjon gir et godt grunnlag for partner-

skap med kirkelige og andre religiøse og trosbaserte organisasjoner, som muslimske og hinduistiske tros-samfunn. Fra Kirkens Nødhjelps 75 år lange historie finnes det flere eksempler på at organisasjonen har hatt nytte av sin kirkelige tilknytning.^{13/14}

Kirkens Nødhjelp er oppmerksom på at religiøse aktører og institusjoner av og til kan skape eller eskalere en konflikt og jobber da for å forebygge dette. Men ofte spiller religiøse aktører en sentral rolle i å mobilisere for fred og menneskeverd.

KAPITTEL 3:

FRED ER DUGNADSARBEID

Fred er en forutsetning for menneskelig trygghet og utvikling. Uten freden i bunn vil det være vanskelig å få til det meste av det vi ønsker for våre samfunn, og for våre etterkommere. Vi kan alle spille en rolle i å skape det samfunnet vi vil ha.

Demokrati og fredelig sameksistens trenger stadig vedlikehold. Det vet Kirkens Nødhjelp, som i land etter land har sett hvordan voldelig konflikt kan blusse opp i samfunn hvor folk har levd i fred. Men organisasjonen har også sett hvilken viktig rolle folk på grasrota kan ha, for å sikre samhold og fredelig sameksistens. Nøkkelen ligger i at alle engasjerer seg for et felles gode.

Med rot i erfaringen fra fredsarbeidet har Kirkens Nødhjelp tre budskap til deg:

- **Det er lettere å verne om freden enn å vinne den tilbake.** Derfor må vi jobbe for å opprettholde demokratiske prinsipper, verne om våre grunnleggende verdier, styrke samholdskraften i det lokalsamfunnet vi lever i og sikre menneskeverd. Freden er en forutsetning for så mye av det vi holder kjært.
- **Fred er dugnadsarbeid.** Det er et arbeid der alle skal med, og alle skal bidra etter evne. Det kan være lystbetont og krevende. De små tingene har betydning: en møteplass på tvers av ulikheter, en prat med en fremmed. Sivilsamfunnet må delta i fredsbygging. Enkeltpersoner, menigheter og lokalsamfunn kan være voktere av freden.
- **Solidaritet med de som lever i krig.** Vi kan gi en stemme til de som lever i krig. Vi kan holde appeller, skrive under kampanjer eller samle inn penger som kan brukes på fredsarbeid.

«Kjemp for alt hva du har kjært» står det skrevet i salmen «Alltid freidig». Vi lever i urolige tider, der vi ser demokratier forvitre, autoritære ledere ta makt og mennesker bli drevet på flukt. Økonomiske nedgangstider og usikkerhet brer om seg, i nord og sør, øst og vest. Og det er krig i Europa.

Nå er det vår tur til å kjempe for alt hva vi har kjært. Nå må vi verne om samholdet, om friheten og håpet. Hvis hver og en av oss gjør vårt for å ta vare på et inkluderende og aksepterende mangfold i samfunnet, bidrar vi til å ufarliggjøre og håndtere spenninger. Til fred.

«Krigen har sitt opphav i menneskets sinn og det er derfor i menneskesinnet freden må bygges»

UNESCOs konstitusjon

HVA ER FRED?

OG HVA HAR FRED MED OSS Å GJØRE?

Henrik Syse,
forsker ved
Institutt for
fredsforskning
(PRIO) og
professor ved
Oslo Nye
Høyskole
(Foto: Julie
Lunde
Lillesæter/
PRIO)

Refleksjoner ved Kirkens Nødhjelps 75-års jubileum

«... fred er ei det beste, men at man noget vil,» skrev Bjørnstjerne Bjørnson.

Hva vil du som leser denne teksten? Hva vil du som er glad i Kirkens Nødhjelp?

Idet Kirkens Nødhjelp feirer sine 75 år, ser vi ufredens skyer fylle himmelen over oss. Krigen i Ukraina er skremmende. Volden i Syria, Jemen og andre krigsskueplasser fortsetter, og et økende antall steder i verden rammes mennesker av sult og alvorlige angrep på rettsstaten og menneskers grunnleggende medbestemmelse og verdighet.

Så hva vil vi?

Ja, vi vil ha fred. Krig og mellommenneskelig konflikt skaper frykt, lidelse og død. Derfor vil vi ha fred. Men vi vil ikke ha den fred som nekter mennesket rom til å være helt menneske, eller som stopper menneskets ånd fra å blomstre og finne glede. Den diktator som tilbyr fred og stabilitet til en pris av ensretting, undertrykkelse og ufrihet, vil alltid måtte bruke vold for å holde på makten og stabiliteten. Det som ser ut som fred, blir da i realiteten noe helt annet – og ender ikke sjelden i full krig.

Kirkens Nødhjelp tufter sitt arbeid på menneskeverd og rettferdighet. Mennesker har sitt verd fra denne verdens skaper og opphav. Derfor er mennesket – og menneskeverdet – så uhyre verdifullt, og derfor henger Kirkens Nødhjelps arbeid så tett sammen med kampen for fred, den fred som gir mennesker muligheter og sikrer dem trygghet og håp.

Innen mitt fagfelt, fredsforskningen, snakker vi ikke bare om fred, men også om forutsetningene for fred. De forutsetningene er ikke bare av økonomisk art. De er også av kulturell – og jeg vil legge til: åndelig – art. Det mennesket som opplever seg sett, løftet opp og verdsatt, uansett hvor man er fra, hvordan man ser ut, eller hvilke hindringer man måtte møte, er et menneske som kan få oppleve det sanne mirakel som alle fortjener å få oppleve: å få være et unikt individ, et

Guds barn, og en del av den felles menneskehet. I samfunn der den muligheten ligger åpen – gjennom rettsstat, rettferdighet og beskyttelse av menneskerettigheter og menneskeverd – vil også de viktigste forutsetningene for fred være til stede.

Og da er vi tilbake ved spørsmålet til hver enkelt av oss: Vil vi egentlig kjempe for freden?

Jeg tror en slik vilje til fred bør bety tre ting: For det første skal vi lete etter forutsetningene for fred i vårt daglige liv. Kirkens Nødhjelp bringer kampen for fred og rettferdighet nær oss, gjennom fortellinger om alle de enkeltmennesker og lokalsamfunn som berøres av deres arbeid. Kan vi speile den samme viljen og nærheten i vårt eget liv? Hvis vi skal snakke om og kjempe for fred i verden, må vi starte der vi er: i nabolaget, i familien, i venneflokkene og på jobb.

For det andre skal vi i takknemlighet glede oss over alle som er fredsskapere, og spørre oss selv om hvordan vi kan støtte dem og bli en del av deres arbeid. Kirkens Nødhjelp er en av våre mest erfarne og seriøse organisasjoner for reell utvikling, hjelp og fredsbygging. Hver krone vi gir, kan utgjøre en forskjell. Vi må aldri undervurdere hva vi kan bevirke.

Og for det tredje skal vi være bevisste på hva vi har å kjempe for. Fred, rettsstat, demokrati og menneskeverd er ikke selvsagte fakta vi har sikret oss én gang for alle. De må kjempes for hele tiden, i en verden der truslene mot nettopp disse verdiene er i fremmarsj. Tap av menneskeverd eller ødeleggelse av rettsstaten utgjør trusler og nederlag for oss alle, uansett hvor det skjer. Kort sagt: Vi har mye å kjempe for. Det er mye som står på spill. Da skal motivasjonen være desto større.

Gjennom utvikling og hjelp til dem som lider, er vi med på å kjempe for en mer fredelig og rettferdig verden.

Vil vi det?

Vår felles fremtid avhenger av vårt svar.

LES MER

Norwegian Church Aid 2022: Religious Actors as Peacebuilders in Contexts of Violent Conflict: Jewish, Christian and Muslim Self-Understandings in Relation to Peacebuilding. Written by Dr. Sven Thore Kloster. [peacebuildingreport_2022_nca.pdf](#) ([kirkensnodhjelp.no](#))

Norwegian Church Aid and Church of Sweden 2019: Social Cohesion in Nineveh – An Assessment. Oslo and Uppsala. Norwegian Church Aid and Church of Sweden: [2019-social-cohesion-studie-rapport-final-final-webversion.pdf](#) ([kirkensnodhjelp.no](#))

Norwegian Church Aid and World Council of Churches 2016: The protection needs of minorities from Syria and Iraq: [2016-minority-report.pdf](#) ([kirkensnodhjelp.no](#))

United Nations 2020: World Youth Report. Youth Social entrepreneurship and the 2030 agenda: [2020-World-Youth-Report-FULL-FINAL.pdf](#) ([un.org](#))

Amnesty International 2022: Amnesty International report 2020/202. The state of the world's human rights: [POL1032022021ENGLISH.pdf](#)

SØR-SUDAN, 2022: Nonnene hos Kirkens Nødhjelps partner Daughters of Mary Immaculate samler representanter fra lokalbefolkningen i et forsøk på å finne en løsning på den pågående konflikten, utenfor Kuajok i Sør-Sudan. (Foto: Håvard Bjelland/KN)

SLUTTNOTER

Kapittel 1:

Trender & hvorfor drive fredsarbeid

- 1) UNDP Human Development Report 2021/2022: Uncertain times, Unsettled lives: Shaping our future in a transforming world
- 2) UN News, 14. januar 2022: Decade of Sahel conflict leaves 2.5 million people displaced
- 3) UNDP Human Development Report 2021/2022. Uncertain times, Unsettled lives: Shaping our future in a transforming world
- 4) Pressemelding fra UNHCR, 23. mai 2022: Ukraine, other conflicts push forcibly displaced total over 100 million for first time
- 5) UNDP Human Development Report 2021/2022. Uncertain times, Unsettled lives: Shaping our future in a transforming world
- 6) Freedom House, februar 2022: Freedom in the World 2022. The global expansion of authoritarian rule
- 7) Amnesty International Report 2021/22: The State of the World's Human Rights.
- 8) FN, hjemmesiden til: International Day for Countering Hate Speech
- 9) UNDP Human Development Report 2021/2022. Uncertain times, Unsettled lives: Shaping our future in a transforming world
- 10) UNDP Human Development Report 2021/2022. Uncertain times, Unsettled lives: Shaping our future in a transforming world
- 11) United Nations, World Bank, 2018: Pathways for Peace. Inclusive Approaches to Preventing Violent Conflicts. Washington DC: World Bank
- 12) FNs klimapanelts sjette hovedrapport (2021-2022)
- 13) Search for Common Ground, 14. august 2020: Advancing the conversation on the cost-effectiveness of peacebuilding – A Case Study Approach: Plateau State, Nigeria

Kapittel 2:

Kirkens Nødhjelps fredsarbeid

- 1) Aud V. Tønnesen: Kirkens Nødhjelp. Bistand, tro og politikk.
- 2) Stewart et al. (2006). Social Exclusion and Conflict: Analysis and Policy Implications. Centre for Research on Inequality, Human Security and Ethnicity; World Development Bank (2011). World Development Report 2011. Conflict, Security and Development. Washington, DC: World Bank
- 3) FN og Verdensbanken, 2018: Pathways for Peace: Inclusive Approaches to Preventing Violent Conflict. Washington, DC: World Bank
- 4) FN resolusjon 75/309. Promoting interreligious and intercultural dialogue and tolerance in countering hate speech
- 5) Leveraging faith towards inclusive and just societies 2020-2024. Progress report to Norad 2020. Kirkens Nødhjelp
- 6) UN Water, SDG 6 Summary Progress Update 2021 og FNs Water for Life Decade 2005-2015
- 7) UNDP Human Development Report 2021/2022. Uncertain times, Unsettled lives: Shaping our future in a transforming world
- 8) Leveraging faith towards inclusive and just societies 2020-2024. Progress report to Norad 2020. Kirkens Nødhjelp
- 9) UN resolution 2250 Youth, peace and security
- 10) UN resolution 2250 Youth, peace and security
- 11) Leveraging faith towards inclusive and just societies 2020-2024. Progress report to Norad 2020. Kirkens Nødhjelp
- 12) Nobels Fredssenter. Nobelpriskomiteens kunngjøring av Nobels fredspris for 2022
- 13) Norsk Utviklingshjelps historie, 1989 - 2002. På bred front. Frode Llland og Kirsten Alsaker Kjerland, Fagbokforlaget
- 14) Aud V. Tønnesen, Kirkens Nødhjelp. Bistand, tro og politikk.
- 15) KNs oversettelse. Originalsitat fra asquotes.com : «When we look at a conflict, it is so often rooted in injustice, prejudice, competition for resources, poverty, poor governance and corruption.»

Kapittel 3:

Anbefalinger

- 1) Per Chr. Øiestad: Min første salmebok. A/S Lunde & co. forlag. 1971

Innen 2030 vil mer enn halvparten av verdens fattige leve i land berørt av høyt konfliktnivå

FN og Verdensbanken 2018

I jubileumsåret 2022 driver Kirkens Nødhjelp fredsarbeid i 15 land på tre kontinenter.

Kirkens Nødhjelp jobber både med å hindre at voldelige konflikter bryter ut og med å finne fredelige og bærekraftige løsninger i pågående konflikter.

Konflikt er ikke alltid negativt, men uten gode mekanismer for å håndtere spenninger, kan konflikter utvikle seg i voldelig og destruktiv retning.

Forskning viser at samfunn med sterkere samhold mellom ulike sosiale grupper er mer fredfulle og motstandsdyktige mot voldelig konflikt.

Derfor jobber Kirkens Nødhjelp aktivt for at intoleranse og fremmedfrykt skal erstattes av samhörighet.

En helt sentral del, og en stor styrke for fredsarbeidet, er Kirkens Nødhjelps kirkelige forankring. Denne gir legitimitet i land der religionen står sterkt, også der kristendommen ikke er blant de største religionene.

Besøksadresse:
Bernhard Getz's gate 3, 0165 Oslo, Norge

Postadresse:
Postboks 7100, St. Olavs plass, 0130 Oslo, Norge

KIRKENS NØDHJELP
actalliance